

УДК 343.85:343.615

ЗНАЧЕННЯ КРИМІНОГЕННОЇ СИТУАЦІЇ ПРИ СИТУАТИВНІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ

Дика Є.О.

Національний університет «Одеська юридична академія»

Досліджено теоретичні питання ситуативної профілактики насильницьких злочинів. Виділено методи попередження злочинності в області ситуативної профілактики. Проаналізовано діюче кримінальне законодавство та нормативно-правові акти, які регулюють питання попередження злочинності. Здійснено дослідження сучасних програм профілактики злочинності в окремих регіонах країни. Запропоновано розробку спеціально-кримінологічних програм попередження насильницьких злочинів, з урахуванням особливостей особи злочинця.

Ключові слова: насильницька злочинність, профілактика, ситуативна профілактика, корекційна програма, криміногенна ситуація.

Постановка проблеми. Проблемним аспектом сучасного криміногенного стану у суспільстві, а саме у великих містах є придбання насильницькою злочинністю все більших особливостей та ознак, які модернізуються у відповідності до змін сучасних криміногенних факторів. Здебільшого, відомо, що насильницька злочинність в Україні характеризується своїми відносно сталими показниками протягом усієї незалежності, не враховуючі ситуацію, яка склалася після 2014 року у зв'язку з воєнізованими подіями на Сході України. Але не зважаючи на це, слід вказати, що насильницькі злочини в останній час вчиняються з великим проявом агресії та ненависті, дуже часто, вони є імпульсивними, такими, що вчиняються з особливою жорстокістю та збоченістю, відносно неповнолітніх та осіб похилого віку, а також носять ситуативний характер.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами попередження насильницької злочинності та питаннями ситуативної профілактики займалось чимало вчених, а саме: О.М. Бандурка, Р.С. Веприцький, Л.А. Волкова, В.В. Голіна, Б.М. Головкін І.М. Даньшин, О.М. Джужа, А.І. Долгова, В.М. Дрьомін, С.О. Єфремов, М.Г. Колодяжний, Л.І. Мороз, В.О. Туляков, О.Ю. Шостко.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На ситуаційному рівні виділяються два основних види заходів з попередження злочинності, це заходи безпеки, що утрудняють вчинення злочину, і заходи, що знижують зацікавленість у скоєнні злочину. Але не завжди подібні заходи є діючими для особливо небезпечних насильницьких злочинців. Основним раніше не визначеним питанням залишається такий підхід до профілактики, який буде враховувати як стан об'єктивної дійсності так і суто суб'єктивно складову окремо взятої особи.

Метою даного дослідження є аналіз ситуативних профілактичних заходів щодо попередження насильницької злочинності.

Виклад основного матеріалу. Фізична середа, в якій існує людина, поставляє як жертви, так і цілі, які ставлять перед собою злочинці. В результаті образ життя, навколишнє середовище, соціально-економічна структура суспільства, включаючи демографію, географію, урбанізацію та індустріалізацію, охорона здоров'я і освіта, а також правові та політичні інститути, створюють ситуаційну се-

реду злочинів. Число потенційних злочинців і їхні мотиви, також частково визначаються соціально-економічною структурою суспільства через багато механізмів (відчуження, субкультурного впливу, відсутності турботи і браку любові, безробіття, труднощів в отриманні вищої освіти і т. д.). Виділяються такі методи попередження злочинності в області ситуативної профілактики:

1. Контроль доступу до простору, який захищається. До таких заходів можна віднести відеоспостереження, огорожа автомобільних стоянок, введення ПІН кодів, складна система ідентифікації, наприклад, в Лондоні в деяких районах допускається запис телефонних розмов.

2. Фізичні бар'єри. Найчастіше досить ефективним способом зниження злочинів стають додаткові замки, сейфи, екрани спостережень, замки на кермі автомобіля та ін.

3. Управління можливими знаряддями злочинів. Вилучення ножів, різних видів зброї, скляних пляшок на транспорті, в магазинах і стадіонах, використання пластмасового посуду в місцях скупчення народу, обмеження в часі та географії продажу спиртних напоїв.

4. Ізоляція потенційних правопорушників. Організована доставка уболівальників на стадіони та рознесення прибуття уболівальників-супротивників, скорочення кількості припаркованих автомобілів в безпосередній близькості від кіосків і дрібних магазинів, вдосконалення управління дорожнім рухом по запобіганню заторів, обмеження швидкісного руху, часта установка (дублювання) знаків дорожнього руху.

5. Скринінг документів, квитків, штрих-кодування, ведення електронних баз даних.

6. Спостереження. Формальні спостереження здійснюється з боку міліції, охоронців, основною функцією яких є стримування загрози потенційних правопорушників. Також до такої форми спостереження вдаються і менеджери (в магазинах, на виставках).

7. Скорочення спокус, що провокують злочини: рекомендації з використання особистих прикрас в темний час доби, недопущення входу сторонніх осіб в приватне житло, зберігання навігаторів та інших предметів поза автомобілем, використання пін-кодів на всій електронній техніці, щоб при крадіжці їй не можливо було користуватися.

Але існує такий варіант поведінки, коли особа користується так званім «методом від супротивного (протилежного)». Це відбувається тоді, коли особа опиняється в так званій проблемній ситуації. Проблемні ситуації, як різновид конкретної життєвої ситуації, виникають тоді, коли суб'єкт зіштовхується з труднощами, перепонами в реалізації прийнятого ім рішення вчинити злочин. З метою досягнення наміченого суб'єкт повинен знайти спосіб виходу з обставин, які склалися і знайти адекватні засоби для цього. Так, вивішивши, що складське приміщення знаходиться під охороною, особа, яка має намір здійснити розкрадання, може відмовитись від реалізації наміру та використати більш витончений спосіб здійснити злочин, наважитись на здійснення більш тяжкого посягання (розбій замість розкрадання) [1, с. 82].

Конфлікт між жертвою та злочинцем стає самим розповсюдженим випадком криміногенної ситуації при насильницькому злочині. Особливу увагу займає сімейно-побутовий конфлікт. Для запобігання продовжуваним і тривалим, що супроводжуються криміногенною ескалацією або короткочасним конфліктам, в літературі пропонується здійснювати фізичну ізоляцію учасників такого протистояння, надавати психотерапевтичну або медичну допомогу потерпілій стороні, вирішувати питання щодо форм реагування на факти сімейного насильства відповідно до ЗУ «Про попередження насильства в сім'ї» від 15 липня 2001 року [2].

Припинення сімейно-побутових насильницьких злочинів пов'язано з припиненням перебігу сімейно-побутового конфлікту на завершальній стадії шляхом усунення можливої взаємодії учасників конфлікту, наприклад встановлення окремого режиму проживання подружжя, розірвання шлюбу і т.д. А також, примусове вилучення із конфлікту найбільш агресивного учасника (притягнення до кримінальної відповідальності, примусовий обмін житла, виселення тощо). Чинний Закон має декілька інструментів ситуативної або спеціальної профілактики насильницького прояву в сім'ї, але вони не є достатньо діючими та впливовими, не зважаючи на те, яку складову несе в собі ця профілактика – випередження, обмеження, усунення або захисту [3, с. 23]. В Законі дається поняття корекційної програми, яка спрямована на формування гуманістичних цінностей та ненасильницької моделі поведінки в сім'ї особи, яка вчинила насильство в сім'ї [2]. Але, поряд з цим відсутня комплексна спеціально-кримінологічна програма регіональної та національної протидії насильству як на макрорівні так і у мікросередовищі. Корекційна програма повинна враховувати особливості особи насильницького злочинця, його жертви та ситуацію, в якій було вчинено насильство, в протилежному випадку, вона буде малоефективною та незначною в розрізі профілактики насильницької злочинності.

Окрім корекційної програми для злочинця доречно було б ввести програму відвернення насильства відносно жертви, яка б масово регламентувала типові криміногенні ситуації, які призводять до майбутнього насильства, а також доводила б до наших співгромадян правила поводження, які направлені на відвернення потенцій-

ного насильницького посягання. Діє Українська Гельсінська спілка з прав людини, яка пояснює такі правила при домашньому насильстві та надає допомогу у відверненні ризику стати жертвою партнера-агресора [4]. Подібні спілки будуть малоефективними без засобів та прийомів професійного кримінологічного програмування.

Також, Закон вказує на таке поняття як захисний припис – спеціальна форма реагування уповноважених підрозділів органів Національної поліції щодо захисту жертви насильства в сім'ї, яким особі, яка вчинила насильство в сім'ї, забороняється вчинити певні дії стосовно жертви насильства в сім'ї [2]. Але вжиття такого заходу є також малоефективним з деяких причин. Згідно даного визначення захисний припис виноситься уповноваженою особою підрозділу Національної поліції, але в Україні до сих пір діє положення «Про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України» від 11 листопада 2010 року, згідно з яким даний припис може бути винесений дільничним інспектором за погодження з начальником відповідного органу внутрішніх справ та прокурором [5]. Дільничний інспектор поліції розглядає повідомлення про вчинення насильства в сім'ї або реальну загрозу його вчинення відповідно до Порядку розгляду таких заяв та повідомлень, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 26 квітня 2003 року № 616 [6], та актів МВС. Дільничні інспектори повинні виїхати (вийти) на місце конфлікту в кількості не менше двох працівників. Вони зобов'язані прийняти заяву, роз'яснити права, задокументувати факт правопорушення, зібрати характеризуючий матеріал на кривдника (спосіб життя, характер, поведінка в побуті, вживання спиртних напоїв), поставити його на профілактичний облік, винести кривднику офіційне письмове попередження про неприпустимість учинення насильства в сім'ї, скласти адміністративний протокол за статтею 173-2 КпАП [7], заповнити спеціальну картку обліку факту скоєння насильства в сім'ї та у триденний термін направити її до управління (відділу) у справах сім'ї та молоді місцевої держадміністрації, а у випадках скоєння насильства в сім'ї відносно неповнолітнього чи за його присутності – ще й до служби у справах неповнолітніх місцевої держадміністрації. Якщо кривдник уже перебуває на обліку за вчинення насильства в сім'ї, йому виноситься захисний припис, який погоджується з начальником відповідного органу Національної поліції і прокурором району. Поліція зобов'язана здійснювати контроль за місцем проживання кривдника [4]. В свою чергу, виникає два цілком логічних питання, до якого ж з інспекторів в решті решт звертатися жертві домашнього насильства та якщо жертва звернулася до Нацполіції через письмове повідомлення, де гарантії особи на своєчасне вжиття мір щодо недопущення насильницьких дій відносно неї? Адже вивчаючи кримінологічні особливості насильницьких злочинів, неодноразово робиться наголос на їх ситуативний характер з типовою конфліктною ситуацією. Звичайно, можна порадити потенційній жертві уникати провокуючих дій по відношенню до кривдника, поки звернення буде розглядатися на предмет захисного припису, але чи дійсно за-

хисна поведінка єдине, що може зберегти людину від злочинного посягання?

Ще один інструмент, який більш наближений до спеціальних профілактичних заходів, – це профілактичний облік. Відповідно до пункту 1.6. Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11 листопада 2010 № 550 профілактичний облік це – комплекс заходів щодо запобігання, попередження, фіксації та припинення протиправних дій, а також взяття на облік та накопичення відомостей щодо категорії осіб, які проживають на адміністративній дільниці та підлягають контролю з боку дільничного інспектора міліції [5].

Зняття з профілактичного обліку членів сім'ї, які вчинили насильство в сім'ї, проводиться органами, які брали особу на такий облік, якщо протягом року після останнього факту вчинення насильства в сім'ї особа жодного разу не вчинила насильства в сім'ї. Знову ж таки, яка правоохоронна структура буде брати особу на профілактичний облік, не зрозуміло. Також, подібний захід має на меті лише залякування особи на невчинення злочинних дій, але ніяк не перевиховання.

Подібна неузгодженість дій та обов'язків між правоохоронними органами призводить до мало-ефективності в виконанні таких заходів, а ще гірше, – взагалі ігноруванню такого інструментарію спеціального кримінологічного попередження насильницьких злочинів.

Ситуація грає дуже важливу роль в механізмі вчинення злочину і вимагає, на наш погляд, до себе більш пильної уваги з боку вчених і практичних працівників з метою попередження та ситуативної профілактики злочинів. Це пов'язано із тим, що подібні ситуації набагато простіше виявити, тому що найчастіше вони «лежать на поверхні», на відміну від злочинних намірів тих, чи інших осіб. На такі ситуації легше впливати і усувати, ніж впливати на конкретних індивідів, схильних до скоєння злочинів. Необхідним являється забезпечення умов належного морального формування особи у всіх сферах життя суспільства; усунення всього, що цьому протистоїть, а головне, – ліквідація різних конфліктних ситуацій та інших криміногенних обставин, що безпосередньо впливають на вчинення злочинів; створення обстановки, що протистоїть виникненню таких обставин.

За словами віце-прем'єр-міністра України з питань соціальної політики П.В. Розенка: «У 2015 році було зафіксовано 103 тисячі звернень з приводу насильства у сім'ї, з них біля 90 тисяч – від жінок». Він вважає, що це лише невелика частина того, що насправді існує в суспільстві [8].

У свою чергу, депутат від БПП Ірина Луценко заявила, що щороку три мільйони дітей стають жертвами чи свідками домашнього насильства. За її словами, 90% розлучень відбуваються через насильство у сім'ї. Вона додала, що зі 100 тисяч жінок, які звертаються з травматизмом в лікарню, 50% є вагітними і потім народжують хворих дітей.

За словами Луценко, 75% молодих людей – як дівчат, так і хлопців, які займаються проституцією, зазнавали насильства і розбещення в сім'ї. Луценко пропонує, впровадження гарячої лінії для жертв домашнього насильства, створення

притулків, де ці жертви можуть переховуватися. «Це і корекція кривдників, це, в кінці кінців, і надання їм якоїсь роботи, щоб не було концентрації домашнього насильства», – сказала вона [8].

Слідом за сімейно-побутовим насильством, вагомі показники мають насильницькі злочини, які вчиняються без заздалегідь спланованого умислу у місцях дозвілля та розваг: бари, нічні клуби, кафе і т.д. Тут простежуються і конфліктні і віктимологічні криміногенні ситуації, а також доведення себе до стану алкогольного сп'яніння, які підштовхують прийняття рішення на злочин. Мотиви особистої неприязні, помсти або корисливі мотиви мають місце в даних складах злочинів, а саме це умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК України), умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 122 КК України), умисне легке тілесне ушкодження (ст. 125 КК України), погроза вбивством (ст. 129 КК України) [9]. Імпульсивність та ситуативний характер цих злочинів, а отже й типові криміногенні ситуації пов'язані з тим, що більшість таких кримінальних правопорушень вчинюється в стані алкогольного сп'яніння. Алкоголь більше ніж будь-які інші засоби (наркотичні речовини, їх аналоги та прекурсори) здатен збуджувати в особі стан агресії, агресивної поведінки, яким характеризується більшість насильницьких злочинів. Наприклад, в Києві та Київській області обмежений час продажу алкогольної продукції – до 23.00 годин. Подібну практику доречно було б застосувати й до всіх без обмеження регіонів країни.

В державі так і не вирішено питання з відпуском алкоголю неповнолітнім особам. Заборона на законодавчому рівні звичайно існує, але мотив збагачення будь-якого дрібного бізнесмена призводить до омолодження соціально-демографічного показника алкоголізації в Україні. За кількістю літрів випитого алкоголю українці посіли шосте місце в світі. Такі дані озвучила Всесвітня організація охорони здоров'я в своїй «Глобальній доповіді про становище в галузі алкоголю і здоров'я 2014 р.» [10].

Враховуючи, що ситуативність в більшій мірі притаманна молодій частині населення, потрібно приділяти увагу для вжиття заходів щодо вдосконалення правового механізму профілактики споживання алкоголю неповнолітніми особами й не тільки. Наприклад, вдосконалення норм законодавства щодо притягнення неповнолітніх до відповідальності не лише за злочини, але й за адміністративні, дисциплінарні проступки та порушення у сфері цивільного законодавства (застосування різних видів суспільних робіт спрямованих на усунення шкоди завданої неправомірними діями молодих людей).

Частим випадком, з яким практика зустрічається на сьогоднішній день є зміна ролей «злочинець-потерпілий», в процесі розвитку короткочасної криміногенної ситуації, коли потерпілим є особа, яка вчиняє злочин, тобто мова йде про злочинне реагування на злочин, що значно ускладнює пошук подібних саме до цього випадку типових криміногенних ситуацій. Варто відзначити, що злочинне реагування на злочин відбувається нерідко через незнання або недостатній рівень знань щодо реагування жертви правовими інструментами самозахисту. У цьому випадку правова інформація, передана в ЗМІ

здатна заповнити цю прогалину. Тут необхідно ще раз звернути увагу на якість продукції, що поставляється при наданні правової інформації. Якщо якість сумнівна, особа захищається відповідно до отриманих квазіправових рекомендацій, ризикує лише погіршити своє становище.

Спеціально-профілактичне значення мають і деякі види додаткових покарань, які дозволяють усувати криміногенні ситуації (позбавлення права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю) [9]. Ситуативна профілактика реалізується за допомогою багатьох методів, зокрема: ускладнення доступу до мети; усунення потенційного об'єкта протиправного посягання; створення території безпеки. Перший – ускладнення доступу до мети – передбачає, що правопорушник відмовиться вчинити конкретне правопорушення з причини надто складного доступу до об'єкта злочинного посягання. Сюди можна віднести встановлення за віктимогенним об'єктом відео-спостереження, сигналізації тощо. Сюди входять заходи, що підвищують складність здійснення злочинів, а саме: використання в під'їздах приладів стеження, омофонів, дверей з кодовими замками; здійснення пропаганди способів індивідуального захисту в засобах масової інформації; заміна готівки на чеки і кредитні картки; огороження територій дворів; заміна в барах скляного посуду на пластмасовий (як не дивно). До другого – усунення потенційного об'єкта протиправного посягання, належать – заходи щодо профілактики здебільшого кишенькових крадіжок – виплата заробітної плати не готівкою, а перерахування на банківський рахунок особи. При третьому – створення території безпеки – вивчаються «гарячі точки» правопорушень. Вирішальне значення належить географії правопорушень, беручи до уваги місце, час найбільшої концентрації правопорушень, а також найбільш типових ситуацій їх вчинення. На основі отриманих даних, виробляються рекомендації, які стосуються планування місць і проектів будинків з метою профілактики правопорушень. Цей метод передбачає прості та ефективні засоби мінімізації можливостей вчинення правопорушень [11, с. 105-130]. Таким чином, здійснюючи ситуативну профілактику, забезпечується блокування прояву антисоціально спрямованих осіб, що схильні до вчинення насильницьких злочинів.

Окремим актуальним питанням, пов'язаним із профілактикою злочинності в Україні, є те, що останніми роками суттєво змінилася кримінологічна характеристика злочинності, особливо її детермінанти, а також умови, які формують особистість правопорушників [12, с. 67]. Усе це зумовлює об'єктивну потребу в розробці нових підходів і методів профілактичної діяльності, а також додаткового вивчення причин та умов, що сприяють вчиненню злочинів. Для останньо-

го найбільш ефективним може виявитись такий сучасний метод наукового дослідження, як моніторинг, у цьому разі – насамперед психолого-кримінологічний моніторинг і моніторинг ступеня криміналізації суспільства в цілому [13, с. 122].

Висновки. Таким чином для недопущення поширення девіантної форми соціальної поведінки у вигляді насильницької злочинності необхідно:

- розширення доступу до законних можливостей населення щодо реалізації права на запобігання злочинності, закріпивши механізм не тільки в теоретичному плані, але й надавши практичну підтримку та різного роду заохочення до виявлення суспільно корисної діяльності в даній сфері, в межах передбачених законодавством;

- розробка професійної кримінологічної програми з попередження насильницьких злочинів, враховуючи особливості характеристики особи злочинця та особливості побудови механізму індивідуальної злочинної поведінки при скоєнні насильницьких злочинів;

- проведення масштабного інформування населення щодо правової можливості громадської запобіжної діяльності з роз'ясненням її правової регламентації;

- затвердження комплексних програм профілактики злочинності абсолютно у всіх регіонах держави та строго виконання даних заходів відповідними правоохоронними органами, спец. службами, громадськими організаціями, представниками приватного сектору та підрозділами органів місцевого самоврядування;

- дотримання соціальної рівності перед законом;
- закріплення за допомогою ЗМІ у свідомості людей злочинного характеру їх дій і впевненості у дієвості владних інституцій і невідворотності покарання;

- забезпечення практичної реалізації адекватності злочину і покарання, як одного з основних принципів кримінального правосуддя;

- вдосконалення законодавства щодо протидії насиллю у сім'ї, та інших нормативно-правових актів, приведення їх у відповідність з новими соціальними реаліями.

Попередження ситуативного характеру окрім вищезазначеного, повинно ґрунтуватися на таких основних засадах, як ускладнення доступу до мети, усунення потенційного об'єкта протиправного посягання, створення території безпеки. Важливе значення в даному контексті матимуть архітектурні кримінологічні заходи, застосування яких на сьогоднішній день більш поширене в зарубіжних країнах. Окремі ланки злочинного ланцюга спрацьовують дуже швидко. Необхідною умовою обґрунтованості заходів попередження насильницьких злочинів, є максимальною правильною об'єктивною оцінкою (юридичною, кримінологічною) обставин, які можуть обумовити вчинення кримінально-караних діянь.

Список літератури:

1. Кримінологія: Учебное пособие. Стандарт третьего поколения / Под ред. В.Н. Бурлакова, Н.М. Корпачева. – СПб.: Питер, 2013. – 304 с.
2. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» від 15.07.2001 № 2789-III (зі змінами від 28.12.2015) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>
3. Голіна В.В. Запобігання злочинності (теорія і практика): навч. посіб. / В.В. Голіна. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2011. – 120 с.

4. Українська Гельсінська спілка з прав людини. Насильство у сім'ї. Потрібна допомога? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://helsinki.org.ua/advice/7565/> – Назва з екрана.
5. «Про затвердження Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України» наказ від 11.11.2010 № 550 (зі змінами від 08.06.2012 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1219-10>
6. «Про затвердження Порядку розгляду заяв та повідомлень про вчинення насильства в сім'ї або реальну його загрозу» постанова КМУ від 26.04.2003 № 616 (зі змінами від 26.07.2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/616-2003-п>
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X (зі змінами від 07.05.2017) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/pag>
8. Уряд ухвалив проект закону про протидію домашньому насильству [Електронний ресурс]: Українська правда – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2016/10/19/7124128/> – Назва з екрана.
9. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III (зі змінами від 13.12.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
10. Українці стали шестими в мире по употреблению алкоголя [Електронний ресурс]: ZN,UA – Режим доступу: https://zn.ua/UKRAINE/ukraincy-stali-shestymi-v-mire-po-upotrebleniyu-alkogolya-144989_.html – Назва з екрана.
11. Сучасні стратегії міліції щодо профілактики правопорушень серед неповнолітніх: навч. Посіб. / Л.І. Мороз, Р.Г. Коваль, Н.М. Прокопенко [та ін.]; за наук. Ред. Л.І. Мороз. – К.: Вид. Паливода А.В., 2008. – 220 с.
12. Литвак О. Злочинність, її причини та профілактика / О. Литвак. – К.: Україна, 1997. – 167 с.
13. Бандурка О.М. Профілактика злочинності / О.М. Бандурка // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. – 2014. – № 1. – С. 115-124.

Дикая Е.А.

Национальный университет «Одесская юридическая академия»

ЗНАЧЕНИЕ КРИМИНОГЕННОЙ СИТУАЦИИ ПРИ СИТУАТИВНОЙ ПРОФИЛАКТИКЕ НАСИЛЬСТВЕННЫХ ПРЕСТУПЛЕНИЙ

Аннотация

Исследованы теоретические вопросы ситуативной профилактики насильственных преступлений. Выделены методы предупреждения преступности в области ситуативной профилактики. Проанализированы действующее уголовное законодательство и нормативно-правовые акты, регулирующие вопросы предупреждения преступности. Проведено исследование современных программ профилактики преступности в отдельных регионах страны. Предложено разработать специально-криминологические программы предупреждения насильственных преступлений, с учетом особенностей личности преступника.

Ключевые слова: насильственная преступность, профилактика, ситуативная профилактика, коррекционная программа, криминогенная ситуация.

Дука Е.А.

National University «Odessa Law Academy»

THE IMPORTANCE OF CRIMINOGENIC SITUATION IN THE SITUATIONAL PROFILAKTICS OF VIOLENCE CRIMES

Summary

Theoretical questions of situational prevention of violent crimes are researched. The methods of crime prevention in the field of situational prevention are highlighted. The current criminal law and normative legal acts regulating crime prevention issues are analyzed. The research of modern crime prevention programs in some regions of the country is carried out. It was developed of special-criminological programs for the prevention of violent crimes is proposed, taking into account the characteristics of the offender.

Keywords: violent crimes, prevention, situational prevention, correction program, crime situation.